

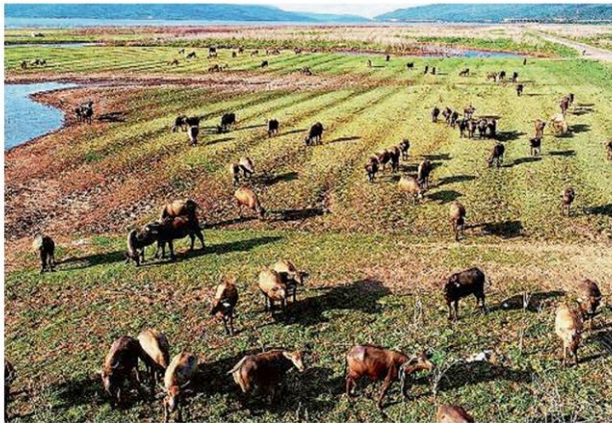

สุจิตต์ วงษ์เทศ

สำเร็จรับมือโควิด 63 แต่น้ำแล้งน้ำท่วมมีดอนาคต

“เหตุการณ์น้ำท่วมปี 2554 ยังไม่เคยถูกแก้ไข แก้ปัญหาและเตรียมพร้อมรับมืออย่างจริงจัง ต่างจากที่เราปฏิบัติกับวิกฤตไวรัสโควิด-19 ที่ทำได้ค่อนข้างดี เกิดการเรียนรู้เพื่อจะรับมือกับอนาคต”

ดร.ธีรเกียรติ์ เกิดเจริญ อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์

น้ำแล้งในฤดูฝน เมื่อฝนไม่ตกเหมือนเขื่อน และยังไม่พร้อมระบบจัดการน้ำในประเทศเกษตรกรรมทำนาทำไร่หลายพันปีมาแล้ว [น้ำในเขื่อนลำตะคองแหล่งน้ำสำคัญของชาวโคราชเริ่มวิกฤต เนื่องจากสภาวะภัยแล้งฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน แม้จะมีฝนตกลงมาบ้าง แต่เพียงเล็กน้อย ไม่มีน้ำไหลลงเขื่อน น้ำในเขื่อนลดลงทุกวัน ทำให้พื้นที่กักเก็บน้ำกว่า 1 หมื่นไร่ กลายเป็นสันดอนทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ของชาวบ้าน เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม (ภาพและคำบรรยายจาก มติชน ฉบับวันอังคารที่ 21 กรกฎาคม 2563 หน้า 1)]

มหาวิทยาลัยมหิดล (เจ้าของเพจ เกษตรอัจฉริยะ – Smart Farm) บอกไว้ในหนังสือ “คิด” นิตยสารโดยสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) (CEA) ฉบับมิถุนายน 2563 หน้า

20-21 แล้วบอกอีกว่า

“เทคโนโลยีสามารถช่วยให้เศรษฐกิจของตัวเองดีขึ้น แต่หากไม่แก้ปัญหาสำคัญขั้นพื้นฐานอย่างเรื่อง ‘น้ำ’ ก่อน ก็อย่าหวังจะไปพัฒนาเรื่องอื่นๆ ต่อได้”

ชาวนาในไทย “ทำนาทางฟ้า” หมายถึงทำนาปลูกข้าวจากน้ำฝนซึ่งไม่แน่นอนตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์หลายพันปีมาแล้ว ถึงทุกวันนี้

ในพื้นที่ส่วนมากอยู่นอกระบบชลประทานจากรัฐ ต้องพึ่งพาน้ำฝนทางเดียว เรื่องนี้ ดร. ธีรเกียรติ์ บอกว่า

“ประเทศไทยไม่มีแม้กระทั่งโปรเจกต์ด้านน้ำที่เป็นสเกลใหญ่ๆ อย่างที่เรามีโครงการ EEC เราควรจะมีโปรเจกต์ใหญ่ๆ แบบที่จีนทำ นึกถึงการสร้างคลองส่งน้ำใหญ่ๆ ที่สามารถผันน้ำได้”

“สมาร์ทฟาร์มในอียิปต์เขาต้องวางแผนชุดคลองส่งน้ำจากแม่น้ำไนล์ เพื่อทำการเกษตรกลางทะเลทราย แต่ไม่ได้หมายถึงว่าพอน้ำหรือโครงการน้ำแล้วจะใช้น้ำเปลือง เขามีวิธีจะทำจากที่เดิมใช้ 100% ให้ใช้เหลือเพียง 40% หรือ 20% โดยผลผลิตยังดีเหมือนเดิม ดังนั้นระบบจัดการน้ำทั้งหมดน่าจะเป็นสิ่งที่เกษตรกรต้องการ”

แต่สิ่งใดที่เกษตรกรต้องการโดยไม่หวังจอนร้องขอสงเคราะห์ สิ่งนั้นยังไม่เป็นความต้องการของรัฐอำนาจนิยมที่นิยมเป็นพิเศษการโปรยทานอย่างพระเวสสันดร